

Cái Tên Ngủ Ngắc

Song Thao

Ông thầy của tôi ở Đại Học Văn Khoa Sài Gòn tên Vương Hồng Sển, một cái tên không giống ai. Ông cũng là một ông thầy không giống ai. Tôi nhớ có lần ông nói trong lớp:

- Qua nói cho các em biết. Sau này các em ra trường thành ông Cử ông Nghè, nói năng chi phải cẩn thận vì các em có bằng cấp. Cứ như qua đây muốn nói chi cũng đặng, chẳng ai bắt bẻ chi được.

Ông chỉ có bằng Brevet Elementaire, đậu trong khóa thi ngày 18/6/1923 nhưng vì những nghiên cứu về văn minh Việt Nam của ông nên được đặc cách dạy Đại học, môn Văn Minh Việt Nam. Bằng của ông chỉ là bằng Diplome! Cái tên Sển là độc đáo. Chính ông vẫn tự hào cả nước chẳng có ai có cái tên giống tên ông. Thực ra tên của ông khi khai để làm khai sanh đẹp hơn nhiều: Vương Hồng Thạnh. Nhưng người giữ sổ lục bộ người Hoa lại ghi là Sển theo cách phát âm của người Triều Châu. Năm 1915, khi ông được 11 tuổi, thân phụ của ông muốn làm khai sanh lại để đổi tên thành Thạnh nhưng ông không chịu. Ông nói:

- Tôi nhứt định không đổi. Cha mẹ đặt tên làm sao tôi để y làm vậy. Mẹ tôi biết tôi với tên này thì xin để vậy để dễ nhìn dưới huỳnh tuyền.

Khi đó mẹ ông đã quy tiên.

Cái tên Sển của ông thầy tôi chỉ hiếm nhưng không có chi ngủng ngắc. Ngày nay có nhiều cái tên ngủng ngắc hơn nhiều. Có bao giờ các bạn nghe tới cái tên dài dằng dặc *Mai Phạt Sáu Nghìn Rười* chưa? Anh sanh năm 1987 tại thôn Quảng Đại, xã Đại Cường, huyện Đại Lộc, tỉnh Quảng Nam. Cái tình bị cho là "hay cãi". "*Quảng Nam hay cãi / Quảng Ngãi hay co / Bình Định hay lo / Thừa Thiên ních hết!*". Tên của anh Rười là một trường hợp cãi thầy chạy. Cha của anh là ông Mai Xuân Cán, hành nghề lái đò, đã có 4 con. Theo chủ trương sanh để có kế hoạch của nhà nước thời bấy giờ, ông đưa vợ lên trạm y tế xã để đặt vòng tránh thai. Ông tin tưởng vào hiệu quả của vòng nên không kiêng cử chi. Nhưng bất ngờ vợ ông lại to bụng. Ông quyết định để vợ sanh chứ không phá. Ủy Ban Nhân Dân xã Đại Cường không xét tới chuyện đặt vòng mà vẫn mang thai của trạm y tế xã mà lại phạt ông 6.500 đồng về tội "vi phạm chính sách sinh đẻ có kế hoạch". Nếu không nộp phạt xã sẽ không làm giấy khai sanh cho thằng bé.

Số tiền 6.500 đồng thời đó không phải là số tiền nhỏ, ông không lo được. Vợ chồng ông năn nỉ Chủ Tịch xã và Trưởng Công An xã để được giảm tiền phạt nhưng họ không chịu. Nếu không có khai sanh, đứa bé sẽ bị coi như dân lậu và sẽ không được nhận vào trường học. Cùng đối đố, ông phải đi vay mượn khắp nơi mới đủ tiền nộp phạt. Khi đi làm giấy khai sanh, ông... phản kháng bằng cách đặt cho con cái tên Mai Phạt Sáu Nghìn Rười. Cán bộ xã tá hỏa tam tinh khi thấy cái tên không giống ai này, khuyên ông nên lựa cái tên khác nhưng ông nhất định không thay đổi. Ông dọa:

- Nếu ông không ký thì ghi vô là không ký để tôi mang lên huyện cho họ ký.

Cuối cùng Chủ Tịch Xã phải chịu thua vì ông Cán đặt tên con như vậy không có gì sai. Khi anh Rười học tới cấp 2, bị bạn bè chế giễu vì cái tên không giống ai, anh không chịu nổi nên bỏ học ra Đà Nẵng làm thợ hồ.

Chuyện xảy ra như vậy nhưng ông Cán vẫn bướng bỉnh không chịu đổi tên cho con. Ông cãi là vì muốn cho con biết sự ra đời của nó gian truân như thế nào để con cố gắng vươn lên, học hành tới nơi tới chốn cho bằng người ta. Anh Rười rất thông minh và có hiếu với cha mẹ nên bỏ làm thợ hồ, về quê đi học lại với cái tên hiền ngang của mình. Dù mất 2 năm bỏ học nhưng anh vẫn theo kịp bạn bè, lên cấp 3 và tốt nghiệp ngon lành. Ngày 1/9/2005, khi Rười đủ 18 tuổi, chị anh là Mai Thị Nga đã làm thủ tục đổi lại tên Mai Phạt Sáu Nghìn Rười thành Mai Hoàng Long. Anh trúng tuyển Đại học và tốt nghiệp kỹ sư điện loại giỏi. Anh nhận được công việc khá tốt, lấy vợ sanh con với cái tên rất đẹp Mai Hoàng Long.

Ông Mai Xuân Cán nay đã già yếu nhưng câu chuyện phản kháng của ông vẫn được dân làng nhắc đến mỗi khi có dịp hội họp. Chắc phải ghi thêm một chuyện nho nhỏ: ông L.V.N., Chủ Tịch xã Đại Cường, người kiên quyết phạt ông Cán 6.500 đồng về tội để lòi ra thằng cu thứ năm, sau này cũng sanh 5 con nhưng không bị phạt chi cả!

Cùng một trường phái, một ông bố họ Mai ở thôn Quảng Đại đặt tên con là Mai Phạt Ba Ngàn Rười. Số tiền ít hơn ba ngàn đồng vì ông bị phạt nhẹ hơn. Tội của ông là làm khai sanh trễ. Thấy tên họ Mai coi bộ hot, một ông bố họ Nguyễn ở Bắc Giang đã nhất định khai sanh cho con họ Mai với cái tên Mai văn Cỏn. Nhưng họ Mai của con ông không giây mơ rề má chi với hai ông họ Mai ở Quảng Ngãi kể trên. Nguyên do là ông chống

lại cả dòng họ Nguyễn của ông nên muốn cho con mang dòng họ khác. Và ông chọn họ Mai vì hâm mộ Michael Jackson! Bị chê cười, ông lý luận:

- Họ cười tôi vì tôi không giống họ. Tôi cười họ vì họ quá giống nhau!

Ông con Mai văn Cồn cũng lên cơn tếu như ông bố: “*Theo điều tra sơ bộ, ADN của mình và bố trùng 99,9% nên xét theo phương án con nuôi thì có thể loại trừ. Mình chỉ thắc mắc rằng: sổ đỏ nhà đất sẽ đứng tên ai?*”.

Phan Hết Gas Hết Số cũng có thể quy vào trường phái đặt tên theo một hobby của người cha. Cái tên của em bé 8 tháng tuổi này xuất hiện trong một tấm hình chụp từ danh sách chờ khám bệnh tại một bệnh viện và được tung lên mạng xã hội. Bé được sinh ra tại xã Bình Thạnh Đông, huyện Phú Tân, tỉnh An Giang. Khi được hỏi tại sao đặt cho con cái tên không giống ai này, ông Phan Quốc Huy cho biết ông muốn giữ lại kỷ niệm một thời đam mê tốc độ của ông và mong con sẽ lớn lên mạnh mẽ trong cuộc sống. Khi ra xã làm giấy khai sinh, xã đã từ chối vì trong cái tên này có chữ “gas” không phải tiếng Việt. Theo luật hộ tịch tên phải là chữ Việt. Ông nhất định không chịu đổi nên tới chừ cháu bé vẫn chưa có giấy khai sinh.

Nếu có cuộc thi cái tên dài nhất, người ta sẽ không thể bỏ qua một số tên. Như một chàng trai sinh năm 1992 có cái tên **Lê Hoàng Hiếu Nghĩa Đệ Nhất Thương Tâm Nhân**. Anh là con của một ông bố thích cái chi cũng dài dằng dặc. Người chị đầu của anh Nhân tên **Lê Hiếu Nghĩa Đệ Nhất Thương Tâm Nhân**, người chị thứ hai tên **Lê Hiếu Nghĩa Đệ Nhất Thương Linh Phương**. Nói về cái tên đọc tới mỗi miệng của các con, bà mẹ Nguyễn Thị Tư, 55 tuổi, ngụ tại Sài Gòn, cho biết mỗi lần bà mang bầu, đức ông chồng của bà ngày đêm suy nghĩ đặt tên con thế nào cho vừa hay vừa ý nghĩa. Cuối cùng ông chọn cách ghép thật nhiều từ ông thích và theo ông có ý nghĩa tốt đẹp nhất để khỏi sót. Không biết tốt đẹp ra sao nhưng cái tên dài lòng thòng ông đặt cho các con chắc không có ai sánh bằng.

Tại xã Tân Linh, huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên, cô **Đào Thị Long Lanh Kim Ánh Dương** có cái tên dài nhất tỉnh nhưng cũng chỉ có 6 từ, thua tên các con của bà Nguyễn Thị Tư có tới 8 và 9 từ. Nhưng cái tên của cô **Phạm Công Cúc Hoa Ngọc Lê Na** sinh này 1/1/2016 tại xã Giao Thiện, huyện Giao Thủy, tỉnh Nam Định, khá hơn một chút, có tới 7 từ!

Mấy ông bợm nhậu có cách đặt tên con theo những ly rượu các ông đổ vào bụng. Tác giả Ngân Giang kể lại một cái tên được đặt trên bàn rượu:

- Có lần người viết đi hội trại ở huyện Trà Ôn, tỉnh Vĩnh Long. Toàn hội trại có hơn 200 người nhưng ai cũng chú ý đến cái tên “**Lê La Ít Ly**”. Tôi tò mò theo hỏi, cô gái mới tiết lộ rằng cái tên mình ra đời ngay trên bàn nhậu, trước ngày đầy tháng. Bố của cô gái giải thích rằng, đặt tên như vậy cũng là để... cảnh báo dân nhậu. Ít ly đọc láy lại sẽ là y lít. Nhiều khi dân nhậu hay rủ chơi “vào đây uống ít ly” nhưng lê là một hồi sẽ hết cả lít rượu. Chẳng biết cái tên này có “cảnh báo” giúp ông bố ít nhậu đi hay không nhưng nó khiến cô gái đi đâu cũng được chú ý. Cô cho đó là niềm vui, trừ những lúc bị cô giáo bắt lên bảng dò bài nhiều vì có cái tên lạ.

Cũng tác giả Ngân Giang, vẫn chuyện cái tên được đặt trên bàn nhậu.

- Một ngày mưa của 21 năm về trước, dân phụ hồ quê tôi thất nghiệp nên cánh đàn ông í ới nhau lập bàn nhậu. Về chiều, cuộc nhậu rã đám khi có tiếng la thất thanh từ phía bên kia hàng rào. Chú Công đứng dậy, lao đi giữa cơn mưa xối xả, đám bạn nhậu chạy theo. Hôm đó, vợ chú trở dạ sinh con. Mấy ông bợm nhậu người khiêng, người che đưa cô Cúc - vợ chú Công - đi trạm xá sinh con. Cô Cúc vượt cạn rất nhanh, đến nỗi ông chồng chưa kịp tỉnh rượu. Đang cơn ngà ngà say, chú Công hỏi bạn nhậu: “*Hồi trưa giờ mình uống mấy lít rượu*”. Một ông nhắm đếm: “*6 chai nhựa là ba lít*”. Chú Công gật gù rồi chốt: “*Vậy tui đặt tên cho con bé là Bích La*”. Nhiều người trở mắt nhìn, ông bố giải thích: “*Bích La là ba lít. Chẳng phải nó ra đời sau khi tôi đã uống ba lít rượu là gì*”. Ai có mặt ở trạm xá hôm đó đều bật cười, tưởng hôm sau tỉnh rượu ông sẽ nghĩ lại. Ai dè cái tên ra đời sau cuộc nhậu đó đeo đuổi con bé suốt 21 năm nay. Nhiều khi người ta bảo vui, may mà hôm đó ông Công uống ba lít chứ uống bốn lít thì... khổ thân con bé!

Tên lạ tại Việt Nam thì thiếu giống! **Trần Trọng Quá Đẹp Trai** sinh ngày 17/4/2013. **Lê Túc Nen** sinh năm 1981. **Đồng Hồ Thụy Sĩ** sinh ngày 22/9/1992 tại Sài Gòn. **Bùi Rực Rỡ** sinh tháng 7 năm 1958. **Hồ Hận Tinh Đồi** sinh năm 1975. **Đỗ Phi Đen Castrô**, học sinh trường Trung Học Cơ Sở An Thạnh. **Mông Tiến Thông** sinh năm 1991. **Trịnh Thị Nộn** sinh ngày 25/12/1994. **Lò Vi Sóng** ngụ tại Thôn Nhàng, Thượng Khê Thường Xuân. **Đỗ Rê Mon** có ông bố thích đọc Doraemon. **Nguyễn Cô Vy** được sinh sau trận dịch Cô Vít.

Luật Dân sự Việt Nam không có khoản nào ngăn chặn những cái tên trái mùa như trên. Luật sư Nguyễn Tri Đức, Đoàn Luật sư Sài Gòn, cho biết:

- Khoản 1 Điều 4 Nghị định 123/2015 quy định họ, chữ đệm, tên và dân tộc của trẻ em được xác định theo thỏa thuận của cha, mẹ theo quy định của pháp luật dân sự và được thể hiện trong tờ khai đăng ký khai sinh. Còn theo khoản 3 Điều 26 Bộ luật Dân sự 2015, việc đặt tên bị hạn chế trong trường hợp xâm phạm đến quyền, lợi ích hợp pháp của người khác hoặc trái với các nguyên tắc cơ bản của pháp luật dân sự. Tên của công dân Việt Nam phải bằng tiếng Việt hoặc tiếng dân tộc khác của Việt Nam; không đặt tên bằng số, bằng một ký tự mà không phải là chữ.

Trong gia đình tôi thường gọi các con cháu trai là cu nọ cu kia. Chuyện thông thường, chắc gia đình nào cũng vậy. Cho tới khi chúng lớn, đi học, đi làm, gia đình vẫn cứ cu nọ cu kia. Nhưng chúng có những cái tên khác, thường rất đẹp. Ít ai đặt tên con là Cu. Tại trường phổ thông cơ sở Chợ Mới, An Giang, có một nam sinh tên **Ng. V.C.** Tên C. là chữ viết tắt chỉ bộ phận sinh dục nam. Vì viết tắt nên không biết rõ tên thật của em này. Cái chữ viết tắt C. này rắc rối lắm. Có thể đi từ nhạt tới mặn, đôi khi mặn hết muối! Người tiết lộ tin này cho biết tên này thường nghe ở vùng quê nhưng khi được ghi vào khai sinh thì em bị bạn học trêu chọc, các cô giáo không khỏi ngượng miệng khi kêu tên em. Khi em vào lớp 6, nhà trường đã thuyết phục gia đình đổi tên nhưng không được vì, theo gia đình, "*tên xấu để nuôi*". Gia đình còn trả lời nhà trường:

- Tên gắn liền với "sinh mệnh" của con tui, đổi tên có việc gì xảy ra ai chịu trách nhiệm?

Em C. hát rất hay, được chọn để trình bày văn nghệ mỗi khi nhà trường tổ chức một sự kiện chi. Khi giới thiệu tên em, các cô giáo không dám đọc, phải nhờ các thầy. Mà các thầy cũng phải lướt nhẹ nhàng âm cuối. Chà! Cứ như đó vui để... chọc. Tôi không đoán được cái tên này nhưng chắc thuộc loại mặn chát chúa. Tới giữa năm lớp 8, gia đình mới chấp thuận đổi tên em thành Cu.

Để tiện tham khảo, xin trình làng một cái tên khá ngộ nghĩnh khác cùng category: Cà văn Dái! Em này sanh ngày 14/12/1981.

Phe đối lập có những cái tên cũng vui hết biết. Cô **Hoàng thị Bướm** sanh năm 2002 tại Hà Nam cho biết rất ngại ngùng với cái tên nhạy cảm của cô. Trong trường cô học có một bạn nam tên **Nguyễn Đức Cu**. Các bạn học đùa giỡn khi ghép hai người có cái tên đặc trưng này thành một cặp, họ vẽ hình tượng trưng cho hai cái tên lên bảng. Em Bướm quá mắc cỡ, xin nghỉ học. Nhà trường phải giáo dục các em nghịch ngợm để em Bướm trở lại trường.

Tại Bắc Kạn có cô **Lương thị Bướm**, sanh năm 1986. Bướm bay lượn lờ. Tại Quảng Ninh có một cô gái có cái tên chi tiết hơn: **Phạm Thị Bướm Dài**. Tại xã Hiệp An, huyện Kinh Môn, tỉnh Hải Dương có tên **Nguyễn thị Lờ**, sanh ngày 10/8/1948.

Có một cô gái có cái tên tôi không biết xếp vào hạng mục nào nên chỉ biết ghi ra đây nhờ các bạn giúp đỡ: **Phạm thị Lâu Ra** ngụ tại Đồng Hới, Quảng Bình!

Song Thao